

Quick Scan Flora en Fauna

Mengerweg 4
Wesepe

Quick Scan Flora en Fauna

Mengerweg 4 Wesepe

Titel	Quick Scan Flora en Fauna Mengerweg 4 Wesepe
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Dhr. J. Schoorlemmer Mengerweg 4 8124 PG Wesepe
Datum	25 februari 2016
Status	definitief

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

tel 0566-632073
mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	1
1.3	Plangebied	2
1.4	Ingreep	4
2	Beschermde gebieden	5
2.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	5
2.2	Effecten beschermde gebieden	5
3	NDFP-gegevens	6
4	Beschermde soorten	7
4.1	Planten	7
4.2	Zoogdieren	7
4.3	Vleermuizen	7
4.4	Vogels	7
4.5	Amfibieën	8
4.6	Reptielen	8
4.7	Vissen	8
4.8	Ongewervelden	8
4.9	Samenvatting	9
5	Conclusies	10
5.1	Beschermde gebieden	10
5.2	Beschermde soorten	10
5.3	Maatregelen	10
6	Bronnen	11

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Mengerweg 4 in Wesepe (gem. Olst-Wijhe) bevindt zich een voormalig agrarisch bedrijf (fig. 1). Het voornemen bestaat om het erf te transformeren tot woonerf in het kader van de Rood-voor-rood-regeling. Ten behoeve van de transformatie vindt onder anderen sloop plaats van bedrijfsgebouwen en nieuwbouw van een woning. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de provinciale structuurvisie/ verordening.

Figuur 1. Buitengebied Wesepe met globale ligging plangebied (rood).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Ff-wet respectievelijk NB-wet. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en zonodig verspreidingsatlassen. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van Synbiosys.alterra.nl en de digitale atlas van provincie Overijssel. Op 12 februari 2016 is het plangebied

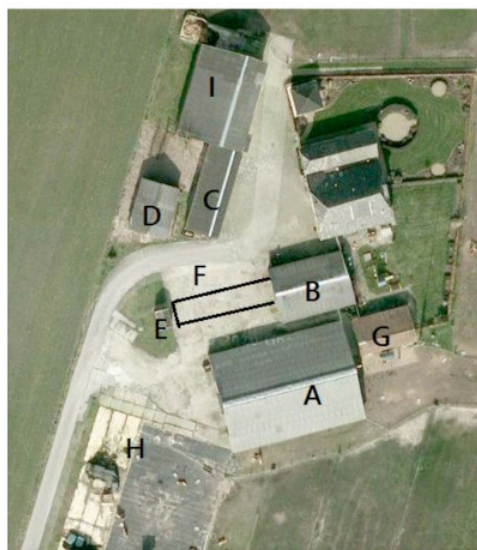
bezoekt. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door het erf van een voormalige paardenhouderij. Het terrein is omgeven door agrarisch grasland. Op het erf staan zeven al dan niet geschakelde gebouwen (fig. 2). Het gaat om een grote betrekkelijk moderne stal (A), twee kleinere, relatief moderne schuren (B en G), twee kapschuren (C en I) en een oud varkensschuurtje (D). Tot slot bevindt zich in de noordwesthoek van het erf een bedrijfswoning. Dit gebouw is niet genummerd in figuur 2. De gebouwen hebben de volgende kenmerken:

- A. Een grote stal met bakstenen gevels en een golfplaten dak (fig. 3). De zijgevels zijn minder dan twee meter hoog. De muren hebben een spouw die aan de bovenzijde in open verbinding staat met de buitenlucht. De dakbedekking is enkel en de nok is lichtdoorlatend. De belangrijkste openingen zijn gedicht met gaas. Dit geldt niet voor de openingen onder de golfplaat.
- B. Schuur met planken gevels met een bakstenen basis en een golfplaten dak. De wanden en het dak zijn enkelwandig.
- C. Open kapschuur met profielplaten wanden en een golfplaten dak (fig. 5). De wanden en het dak zijn enkelwandig.
- D. Schuur met bakstenen wanden en een golfplaten dak. De punten van de kopse gevels zijn van hout. De wanden en het dak zijn enkelwandig (fig. 6).
- E. Niet aangetroffen.
- F. Niet relevant in dit onderzoek.
- G. Schuur met wanden van profielplaat en een golfplaten dak (fig. 4). De wanden en het dak zijn enkelwandig.
- H. Niet relevant in dit onderzoek.
- I. Open kapschuur met deels houten en deels profielplaten wanden. Het dak bestaat uit golfplaat waartegen aan de onderzijde isolatieplaten zijn aangebracht. De wanden zijn enkelwandig. Het dak beschikt over een tussenruimte door de isolatieplaten. Deze ruimte is zeer toegankelijk en daarom niet te beschouwen als besloten.

Op het erf is vrijwel geen opgaande begroeiing aanwezig. Tussen gebouw D en I staat een betrekkelijk jonge walnoot en tussen gebouw B en G staan enkele jonge coniferen. De overige begroeiing is beperkt tot de achtertuin van de woning. In en rond het erf komt geen oppervlaktewater voor.

Figuur 2. Luchtfoto huidige erf met te slopen en te behouden gebouwen. Gebouw B is per abuis aangemerkt als 'te slopen'.
Bron: dhr. J. Schoorlemmer.

benaming	Bouwjaar (+/-)	Afmetingen	Opp.	bouwaard
A	1980	23,75 x 17,50	415	Steen / golfplaten
B	1960	13 x 9,75	126	Steen/hout/golfpl.
C	1980	15,25 x 6,15	94	Damw.pl / golfpl.
D	1965	9,15 x 7	64	Steen / golfplaten
E	1985	3 x 2,5	7	Steen / hout
F	1975	25 x 2,5	60	beton
G	1970	10 x 6	60	Damw.pl / golfpl.
H	1980		>1000	beton
Totaal:	Excl.	betonvloeren	826 m2	Te slopen gebouwen
Blijft behouden; wel asbestsanering (golfplaten)				
I	1970	16 x 11	176	Damw.pl / golfpl.
Totaal:		Dak opp. = 1,25 x vloer opp.	220m2	

Figuur 3. Te slopen koeienstal (A).

Figuur 4. Te slopen schuur (G).

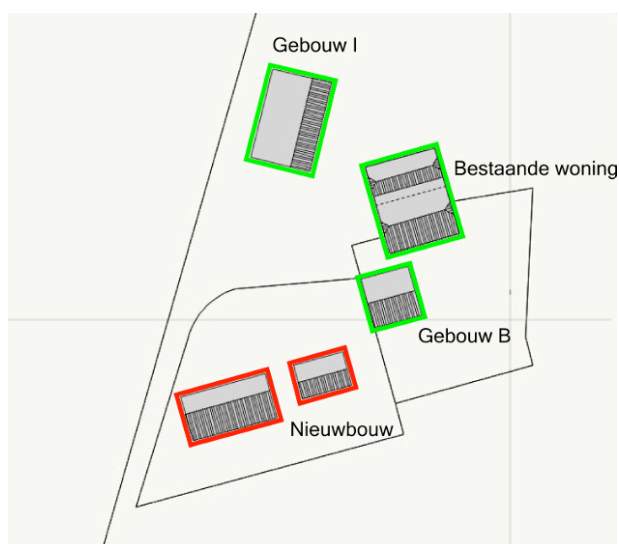
Figuur 5. Te slopen kapschuur (C).
Rechts de te behouden kapschuur (I).

Figuur 6. Te slopen schuur (D).

1.4 Ingreep

De reconstructie voorziet in de sloop van de meeste bedrijfsgebouwen met uitzondering van gebouw B en I (fig. 2). Van deze laatste twee gebouwen wordt wel de dakbedekking vervangen in het kader van asbestsanering. In de zuidwesthoek van het erf wordt een tweede woning met schuur gerealiseerd (fig. 7). Voor het terrein wordt een landschapsplan opgesteld dat voorziet in de inpassing van het terrein in het landschap.

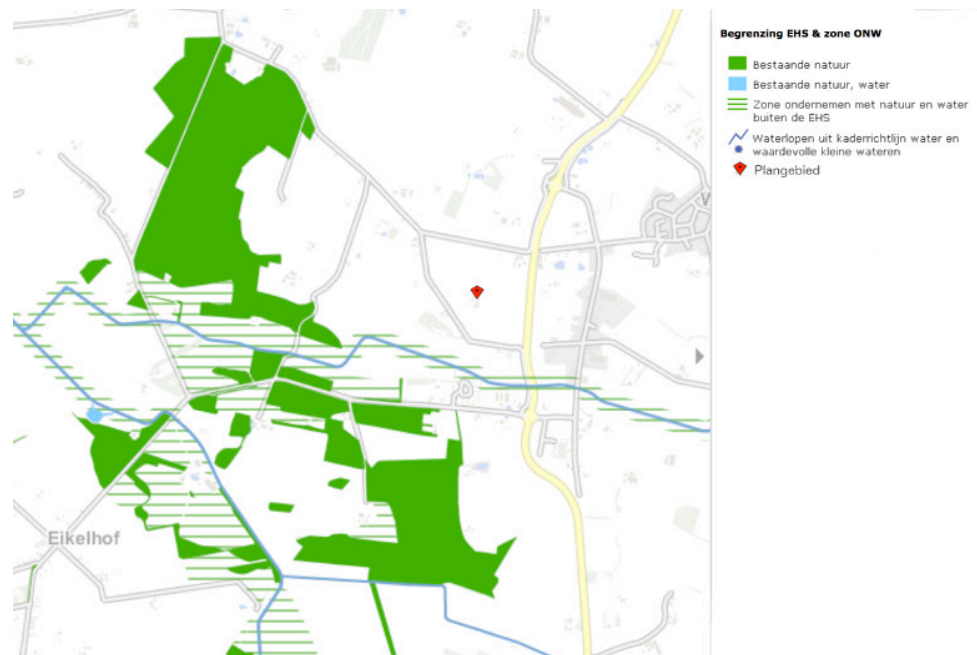
Figuur 7. Inrichtingsschets toekomstige situatie met plaatsing gebouwen. In groen is de resterende bestaande bebouwing aangegeven, in rood de nieuwbouw.

Bron: Groenadviesbureau H.A. ten Have.

2 Beschermde gebieden

2.1 Ligging beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in een beschermd natuurgebied. In de omgeving ten zuiden en westen liggen diverse gebieden die zijn aangewezen in het kader van het Nederlands Natuurnetwerk (NNN = voormalige EHS) en de zone ondernemen met natuur en water (fig. 8). De afstand tussen plangebied en de beschermde gebieden bedraagt minimaal circa 500 meter. In de omgeving van het plangebied liggen geen andere gebieden die beschermd zijn in het kader van natuurwetgeving.

Figuur 8. Ligging plangebied t.o.v. de EHS. Bron: provincie Overijssel.

2.2 Effecten beschermde gebieden

Door het plan gaat de bebouwde oppervlakte netto omlaag terwijl het erf uitsluitend een woonbestemming krijgt. Deze ontwikkeling is niet van invloed op het karakter of het functioneren van de beschermde gebieden in de omgeving.

3 NDFF-gegevens

De databank bevat geen gegevens van het plangebied en de beschikbare gegevens voor de omgeving zijn grotendeels beperkt tot het wegennet. De gegevens hebben betrekking op losse waarnemingen van algemene vogels en zoogdieren en op licht beschermde of minder algemene flora in de bermen van het wegennet, zoals Grasklokje en Muizenoor. De gegevens zijn niet relevant voor dit onderzoek. Wel kan worden geconcludeerd dat de gegevens geen aanwijzing vormen voor de aanwezigheid van kwetsbare natuurwaarden in de omgeving van het plangebied.

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

Het erf is grotendeels verhard. Naast de kapschuren en de grote stal liggen stroken gras die tot voor kort intensief beweid en gebruikt werden en zijn te beschouwen als regulier agrarisch grasland. De voedselrijke vegetatie is soortenarm en bevat algemene soorten als Gewone paardenbloem, Kluwenhoornbloem, Gewone vogelmuur, Knopkruid en Smalle weegbree. Hoewel het vegetatieonderzoek in een minder geschikte periode is uitgevoerd, is er geen aanleiding om binnen het plangebied beschermde of bedreigde botanische waarden te verwachten.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden beschermd door de Flora- en faunawet. Op het erf zijn geen zoogdieren aangetroffen. Wel waren plaatselijk sporen van kleine zoogdieren aanwezig in de vorm van holen in het grasland en uitwerpselen in de schuren. Het terrein is, wat kleine zoogdieren betreft, alleen geschikt voor algemeen voorkomende soorten van het landelijk gebied, zoals Bruine rat, Huismuis, Huisspitsmuis, Veldmuis, Egel en Mol. De strikter beschermde kleine zoogdieren (tabel 2 of 3) - Grote bosmuis, Eikelmuis, Hazelmuis, Veldspitsmuis, Hamster, Noordse woelmuis en Waterspitsmuis - komen, behalve Waterspitsmuis, niet in de regio voor. Voor Waterspitsmuis is het terrein ongeschikt als leefgebied. De grotere zoogdieren zijn op deze locaties alleen als passant te verwachten, met uitzondering van Steenmarter (tab. 2). Deze soort is kenmerkend voor gebouwen. De meeste gebouwen zijn enkelwandig en beschikken niet over geschikte ruimten. De grote kapschuur (I) is wel geschikt wat betreft de ruimte onder het dak, maar er zijn geen aanwijzingen gevonden dat Steenmarter hier voorkomt. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vogels onder het dak vormt een sterke aanwijzing dat Steenmarter niet onder het dak verblijft.

4.3 Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quick scan. Wel is de potentie onderzocht van het terrein voor vleermuizen en is zo mogelijk gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen. Binnen het plangebied staan geen bomen die over potentiële holten beschikken. Hiervoor zijn de bomen te jong. Van de gebouwen op het erf is alleen de bestaande woning echt geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De overige gebouwen zijn te licht, te intensief gebruikt of beschikken niet over verborgen ruimten. De spouw van de grote stal (A) is ongeschikt voor vleermuizen, omdat deze aan de bovenzijde open is en in openverbinding staat met de buitenlucht. De ruimte onder het dak van de kapschuur (I) is niet besloten genoeg om als verblijfplaats te dienen en te toegankelijk voor predatoren als ratten en uilen. In geen van de bedrijfsgebouwen zijn sporen van vleermuizen aangetroffen. Op grond van het vooronderzoek worden verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen gebouwen uitgesloten. Het erf ligt een geheel open gebied en beschikt nauwelijks over opgaande begroeiing. Hierdoor is een belangrijke rol in vliegen foerageerroutes uit te sluiten.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels

zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd. Op het plangebied waren enkele algemene vogelsoorten aanwezig, zoals Merel, Vink, Holenduif en Winterkoning. Holenduif verbleef onder het dak van de kapschuur (I) en zal hier waarschijnlijk ook tot broeden komen. Verder moet rekening worden gehouden met broedvogels die in gebouwen broeden, zoals Spreeuw en Witte kwikstaart.

Kenmerkende vogelsoorten van agrarische erven met een vaste nestplaats zijn Steenuil, Kerkuil en Huismus. Huismus was niet op het erf aanwezig en alleen de bestaande woning is echt geschikt als potentiële nestplaats. Op het erf van Mengerweg 15, ten zuidwesten van het plangebied, waren wel territoriale Huismussen aanwezig. Op grond hiervan wordt het onwaarschijnlijk geacht dat zich binnen het plangebied nestplaatsen van Huismus bevinden. In de kapschuur (I) waren sporen van een Kerkuil aanwezig. In december 2015 is hier een dode Kerkuil gevonden (mondelinge meded. eigenaar). Zeer recente sporen zijn niet gevonden en bij globale inspectie van de ruimte onder het dak kwam alleen een Holenduif te voorschijn. Het was echter niet mogelijk om de gehele ruimte te inspecteren. De status van de kapschuur ten aanzien van Kerkuil is daarom onzeker. Het vermoeden bestaat dat het niet om een nestplaats gaat. Door de asbestsanering van het dak gaat een mogelijke vaste rust- of verblijfplaats verloren. In dit verband is contact gelegd met de plaatselijke kerkuilenwerkgroep voor de plaatsing van een uilenkast in de kapschuur. Voor de aanwezigheid van Steenuil zijn aanwijzingen gevonden.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied is zeer open en ligt in een zeer open, agrarisch gebied zonder oppervlaktewater. Op grond hiervan wordt een belang van het erf voor amfibieën uitgesloten.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied biedt voor geen van de Nederland voorkomende reptielen een geschikt leefgebied. Een negatief effect op reptielen als gevolg van de ontwikkeling is uit te sluiten.

4.7 Vissen

In en rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Een negatief effect op vissen in het algemeen is uit te sluiten.

4.8 Ongewervelden

De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan zeer specifieke habitats. Het plangebied komt voor geen van de beschermde soorten overeen met hun habitat. Deze soortgroep is daarom in zijn geheel uit te sluiten.

4.9 Samenvatting

In het plangebied is het voorkomen van licht beschermde zoogdieren van tabel 1 te verwachten. In opgaande begroeiing en in de gebouwen moet rekening worden gehouden met broedvogels zonder vaste nestplaats. Mogelijk is in de te behouden kapschuur een vaste rust- of verblijfplaats van Kerkuil aanwezig.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN					
		GEEN	PLANT	TABEL 1 (ALGEMEEN)	TABEL 2 (LICHT)	TABEL 3 (STRENG)	VOGELS
Planten		X					
Zoogdieren	Kleine soorten			Aanwezig			
Vleermuizen	Vlieg- en foerageerroutes					Gering belang	
Vleermuizen	Verblijven	X					
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats						Zeker
Broedvogels	Met vaste nestplaats						Mogelijk Kerkuil
Amfibieën		X					
Reptielen		X					
Vissen		X					
Ongewervelden		X					

5 Conclusies

- 5.1 Beschermde gebieden** Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden. In de omgeving liggen onderdelen van het Nederlandse Natuurnetwerk. De afstand van deze gebieden tot het plangebied in combinatie met de toekomstige bestemming van het erf sluiten een negatief effect op het karakter en het functioneren uit.
- 5.2 Beschermde soorten** In het plangebied en op de plaatsen van de ingrepen zijn licht beschermde soorten van tabel 1 uit de soortgroepen zoogdieren te verwachten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met broedsels van vogels zonder vaste nestplaats. De broedsels kunnen aanwezig zijn in zowel de opgaande begroeiing als de te slopen of te saneren gebouwen. In de te saneren kapschuur is mogelijk een vaste rust- of verblijfplaats van Kerkuil aanwezig. De potentiële locatie gaat verloren door de sanering. De voorgenomen plaatsing van een uilenkast compenseert het verlies van de mogelijke vaste rust- en verblijfplaats. Voor vaste rust- en verblijfplaatsen van andere soorten zijn geen aanwijzingen gevonden.
- 5.3 Maatregelen** Er moet bij de uitvoering rekening gehouden worden met de broedtijd van vogels. In dit verband dient het eventuele rooien van groen en het slopen of saneren van de gebouwen buiten het broedseizoen te gebeuren, tenzij een inspectie aantoont dat er geen broedsels voorkomen. De piek van het broedseizoen valt in de periode van half maart tot half juli. Eerdere en latere broedgevallen zijn mogelijk, met name van duiven. In de periode november-februari is de kans op broedgevallen zeer klein. Met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van Kerkuil dient ruim voor de sanering een uilenkast te zijn geplaatst, tenzij een onderzoek aantoont dat de locatie niet in gebruik is.

6 Bronnen

Creemers, R. & Delft, J. van. 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.

www.overijssel.nl

www.ndff.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.waarneming.nl

Rogier Lange et al. 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV-uitgeverij, Utrecht

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet (Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten) en ten aanzien van het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) middels het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies/verordeningen.

Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren. Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Zorgplicht

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen.

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor verstoring van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart - 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is door de Minister van (destijds) LNV nieuw beleid voor het beoordelingskader van Flora- en faunawet ontheffingaanvragen aangekondigd. Met dit nieuwe

beleid is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de 'functionele leefomgeving' van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrictlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Door uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) moet een dergelijke werkwijze echter zorgvuldig worden onderbouwd waarbij er toch sprake kan zijn van een ontheffing.

Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrictlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrictlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrictlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermd Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ. Voor alle Natura 2000 gebieden worden beheerplannen opgesteld. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie

Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.